

۲۰۱۸/۰۳/۱۱

صحراالدین شامی

مجسمه بودای بامیان

میراث فرهنگی عالم بشریت

مجسمه بودا در بامیان که دقیقاً هفده سال قبل از این توسط دشمنان فرهنگ و انسانیت "حرکت طالبان" منفجر و تخریب شد، تنها داشته و میراث مدنی و فرهنگی مردمان این سرزمین (افغانستان) شمرده نمی شد بلکه توسط سازمان بین المللی و جهانی (یونسکو) ارگان فرهنگی سازمان ملل متحد جزء میراث فرهنگی جهانی تثبیت گردیده بود، این تصمیم یونسکو می تواند بر ملحوظات آتی متکی باشد:

➤ گستره تعلق مدنی و ثقافتی این یادگار فرهنگی چنان بزرگ است که با تمدن های کلان بشری وابستگی دارد، از جنوب و جنوب شرق آسیا گرفته تا چین و از آنجا تا هند و آسیای مرکزی و تا کشور ما افغانستان عزیز، و این تعلق به گروه های بسیار بزرگ فرهنگی انسان های این مناطق، معرفت ریشه مشترک تمدن گذشتگان

ایشان را وضاحت می دهد و تشخیص چنین ریشه مشترک در باهم بودن، هم رنگ بودن و برابر بودن آنان یک رکن مهم شمرده شده می تواند و در نتیجه، چنین وجوه مشترک در حفاظت صلح و سلام طولانی در این مناطق نقش بارز خود را می داشته باشد.

➤ مشخصه دیگر میراث فرهنگی جهانی بت های بامیان خصوصیت «منحصر به فرد» بودن آن یا یگانه بودن بت ها از لحاظ بزرگی آن می باشد که همچو بتی با چنین بزرگی در دنیا وجود نداشته است، نه از جهت قدامت و نه از جهت عظمت و نه نیز از نظر کار هنری، و این خصایل بت بامیان به اضافه مساعی، زحمات مهارت های هنری و ساختمانی که برای اعمار آن به کار رفته، برای آن صفت «منحصر به فرد بودن» و یگانه بودن را به حیث یکی از شاهکارهای بی نظیر ساخته دست بشر اعطا کرده است، چنین آثار بزرگ مدنی و فرهنگی که معرف مدنیت های جوامع انسانی باشد، یونسکو آنها را به میراث فرهنگی بشری مسمی می سازد و این تعیین موقعیت آثار تاریخی، حد اقل مسؤلیت ها و مکلفیت هایی را که ایجاد خواهد کرد، چنین خواهد بود:

تندیس های بودا بعد از انفجار و انهدام

تندیس های بودا قبل از انفجار و انهدام

- کشوری که اثر مورد بحث، در آن قرار دارد در مواظبت و محافظت از چنین آثاری، نه تنها در حد یک اثر ملی بلکه در حد به مثابه یک میراث عمومی جامعه بشری اقدام خواهد نمود.
- محافظت و مواظبت این آثار را با استندرد های جهانی عیار و مجهز خواهند کرد.
- در ترتیب، تزئین و نحوه به نمایش گذاری آن نیز تمایلات یونسکو را رعایت خواهند نمود.
- مؤسسات بین المللی مربوط سازمان ملل متحد در ترمیم، پاکسازی و امور تزئیناتی ضروری آن در حدود امکان از طریق تمویل مصارف آن سهم خواهند گرفت.
- و رعایت سایر نورم ها و ضابطه های که در امر محافظت، مواظبت و مراقبت چنین آثاری از طرف کشور مربوط و یونسکو لازم باشد.

توجه به موارد بالا ما را به وسعت زیان و صدمات وارده ناشی از این ویرانگری معطوف می گرداند زیرا در این تخریب، مدنیت جهانی نیز جرح برداشته است، تمدن انسانی چنان شاهکار خود را از دست داده است که همانند آنها دیگر در اختیار ندارد.

انهدام و محو چنین اثر بی نظیر فرهنگی و هنری، ما را به بی ارزش بودن تمدن و فرهنگ در نزد ویرانگران بت بامیان متوجه می سازد، امری که نیاز به اثبات ندارد.

این مطلب نیز قابل ذکر است :

آنانی که طراح منفجر ساختن بت های بامیان بوده اند با این عمل ایشان صرف تعصبات را دنبال نمی کردند بلکه می خواسته اند تا افغانستان را از داشتن همچو اثری محروم بسازند، که ساختند، افغانستان را از پیوند های تمدنی و فرهنگی منطوقی و بین المللی تجرید و تنها بسازند، افغانستان را از گذشته بسیار غنی مدنی اش جدا نمایند، می خواسته اند هر چه خواری و ذلت است از این طریق برکشور ما تحمیل کنند که کردند.

بودای بامیان میراث فرهنگی عالم بشریت

